

Bewaar het Pand

JAARGANG 58 • DONDERDAG 23 MAART 2023

6

Genade door recht!

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING VAN DE OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

“Wij hebben een wet...”

De Joden antwoordden hem: “Wij hebben een wet, en naar onze wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelf Gods Zoon gemaakt” (Johannes 19: 7).

De Heere Jezus staat vóór Pilatus. Hij is gedaagd voor Zijn aardse rechter... Er is al heel wat gepasseerd in de laatste uren. Het Sanhedrin heeft Hem ter dood veroordeeld; Hij had immers beleden dat Hij de Christus is. Maar om het doodvonnis voltrokken te krijgen, hebben de joodse leiders de medewerking van de Romeinse overheid nodig. Die overheid, dat is op dit moment Pontius Pilatus, de vertegenwoordiger van de keizer in Rome. Vandaar dat stadhouder Pilatus betrokken is geraakt in het proces dat tegen Jezus is aangespannen.

Tijdens deze rechtszitting klinkt het onophoudelijk vanuit de schare: “Kruisig Hem! Kruisig Hem!”. Als eersten nemen de overpriesters deze eis in de mond, weldra overgenomen door de andere aanwezigen. Ze eisen het volle pond: Jezus’ dood, Zijn dood aan het kruis! Met een gegeselde en murw geslagen Jezus nemen ze geen genoegen. Dood moet hij. En dan klinkt het, dat aangrijpende woord: “Wij hebben een wet en naar onze wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelf Gods Zoon gemaakt Pilatus, u hoeft u niet te bekommeren over het al of niet schuldig zijn van deze Mens. Het mag u genoeg zijn te weten dat wij, de geestelijke leiders van Israël, u zeggen dat Hij volgens onze wet de dood schuldig is.”

“Wij hebben een wet...” Welke wet is dat? Dat is de wet die Israël van de Heere had ontvangen. De wet die als een zegen bedoeld is. De wet ten leven. De wet die helderder is dan de zon en dieper dan de zee. De wet waarin de heiligheid van God zuiver wordt weerspiegeld. De wet waarin de rechtvaardige wil van God is bekendgemaakt. De wet geldig voor alle tijden en voor heel de wereld.

Wat is de inhoud van de beschuldiging die hier klinkt? Daarover laten de joden geen twijfel bestaan: “Hij heeft Zichzelf Gods Zoon gemaakt.” Hij heeft het hoge gebod van God overtreden. Hij heeft God in zijn hoogheid aangerand. Meerdere malen hebben ze het vastgesteld. Hadden ze het Hem niet horen zeggen: “Uw zonden zijn u vergeven!” Matigde Hij Zich daarmee geen Goddelijke rechten aan? En dan Zijn uitspraak: “Ik en de Vader zijn één.” Is dat geen goddeloze pretentie?

Hebben ze vanuit hun gezichtshoek niet gelijk? Jezus heeft Zich dingen aangematigd die alleen God toekomen. Is dat geen pure Godslastering? Geldt daarvoor inderdaad niet de doodstraf? Overduidelijk staat het toch in de wet van Mozes: “Wie de Naam des Heeren gelasterd zal hebben, zal zekerlijk gedood worden” (Lev. 24:16). Hoe dan ook – in de ogen van de Joden heeft de Heere Jezus het hoge gebod van God overtreden. Hij heeft God in Zijn hoogheid aangerand. En daarom: Hij moet sterven, rechtens, naar de wet!

Ze lijken het recht van Gods wet aan hun kant te hebben, deze wetgeleerden. Maar ach, het is in hun verblindheid dat ze het

menen en dat ze het roepen. Deze Jezus van Nazareth was waarlijk de Christus, de Zoon van de levende God. Hij was de eniggeboren Zoon die van eeuwigheid in de schoot van de Vader was. Die op aarde kwam om zalig te maken wat verloren is. Hij hoefde het, naar Paulus’ woord, geen roef te achten om aan God gelijk te zijn. Dezelfde apostel schreef ook: “Toen de volheid des tijds gekomen was, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet.” Met welk doel? “Opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou”, en opdat wij, aldus de apostel, “de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden...”

En hierin ligt het geheim. Dit is ook de sleutel om in dit goddeloze woord van de schare toch als een woord van de heilige God te beluisteren. Het is allereerst een getuigenis aangaande de mens, aangaande u en mij. Immers, wij hebben inderdaad de wet van God. Maar naar die wet moeten wij (!) sterven, want wij (!) hebben onszelf aan God gelijk willen maken. “U zult als God zijn!”, was de influistering van de boze. En deze verleiding is ons aller valkuil geworden. Deze begeerte huist in ons aller hart. Dit woord zet ons allen op onze plek, die van schuldige zondaren. En het is de wet van God die ons dientengevolge de dood aandoet! Werd dat al uw belijdenis?

Maar, o wonder!, nu heeft de Zoon van God Zich onder deze zelfde wet willen brengen. Naar deze wet moet Hij sterven. Opdat Hij degenen die onder de wet zijn, verlossen zou. Opdat Hij voor hen de aanneming tot kinderen zou verwerven. Zo moet Christus sterven. De wet drijft Hem straks naar het kruis. De Zoon van God, daar staat Hij voor Zijn aardse rechter, veroordeeld tot de vloekdood aan het kruis. Hij, onder de vloek van de wet, om die wet tot een einde te brengen. Hij is gekomen, niet om de wet te ontbinden, maar om die te vervullen. Maar zo, en zo alleen, is er behoud voor de ellendigste van de zondaren. U soms? Hij gaf Zijn heilig leven voor onheilige zondaren. Hij moest sterven naar de wet. En zo is de wet uitgepraat. Want Hij neemt de wet mee in zijn doorboorde handen. Hij draagt haar mee in Zijn hart. De wet van God wordt gelegd in de heilige ark onder het verzoendeksel. En daar wordt gehoord de stem van het bloed dat betere dingen spreekt. Het kan niet anders: daar zwijgt de wet en spreekt de genade. Genade door recht! “Zie, dit Lam van God!”

DS. J.M.J. KIEVIET

VOOR DE JEUGD

Religie

En zij namen den var dien hij hun gegeven had, en bereidden hem en riepen den naam van Baäl aan, van den morgen tot op den middag, zeggende: O Baäl, antwoord ons! Maar er was geen stem en geen antwoord. En zij sprongen tegen het altaar dat men gemaakt had - 1 Koningen 18:26

We kennen allemaal het begrip 'religie'. Het wordt gebruikt voor het geloof in hogere machten. De mens is een religieus wezen die zoekt naar antwoorden op de vraag naar oorsprong, bestemming, dood en lijden. De Bijbel en de daarop gegronde Dordtse Leerregels zeggen dat de mens een ingeschapen Godskennis heeft. De Romeinse politicus en redenaar Cicero geeft een andere betekenis aan het woord 'religie'. Hij zegt dat het van het Latijnse woord 'relegere' komt, dat zo iets betekent als 'overdoen, herhalen'. En dat is zeker ook een kant van religie. Dat zien we ook in de tijd van Elia en Paulus.

Omdat het volk geen antwoord gaf aan Elia op de vraag wie er God is in Israël, stelde hij voor dat de Heere zelf zou beslissen Wie dat is. Als het volk de keus niet wil maken, laat God Zelf dan spreken. Eigenlijk was dat overbodig natuurlijk. Had de Heere het al niet duidelijk gemaakt toen Hij Elia dat oordeel liet afkondigen, dat er geen dauw en geen regen zou zijn? En toen bleef het drie-en-een-half jaar droog in Israël! Was dat niet het overtuigend bewijs dat de Jehova God is? En al die gebeden die in die tijd tot baäl zijn opgezonden zijn vruchteloos geweest en ze werden niet beantwoord. En is daaruit niet al voldoende duidelijk geworden dat baäl geen god is? Voor iemand met oren en ogen is het toch eigenlijk al wel duidelijk wie er God is in Israël?

Ja, maar dat is nu juist het probleem. Ze willen niet zien. Zien-de zijn ze blind en horende zijn ze doof. Daarom zal God het dan Zelf duidelijk gaan maken. En op last van de Heere daagt Elia de baäldienst uit. Hij doet dit niet op eigen houtje, maar in opdracht van de Heere.

En dan staat Elia in zijn eentje tegenover die 450 baälprofeeten. Maar getallen zeggen ook niet alles. En wat de massa vindt, zegt ook niet alles. Het gelijk is aan de kant van God. Laat Elia dan maar alleen staan tegenover de velen. Maar hij had God aan zijn kant.

Elia heeft een voorstel gedaan en het volk ging akkoord. En toen werden de voorbereidingen getroffen. En de baälprofeeten zijn dan het eerst aan de beurt. En ze doen wat hij zegt. Alle dingen worden gereed gemaakt. En dan beginnen ze te roepen. Alle 450 profeten van baäl. Steeds weer diezelfde roep: o baäl antwoord ons, o baäl antwoord ons!

Zodat ze allemaal in een soort trance komen. Want dat was de bedoeling van dat roepen.

Achter elkaar onafgebroken reciteren van dat gebed.

En volgens Cicero komt daar dus het woord religie vandaan. Overdoen, herhalen volgens voorschriften. Relegere, herhalen en herhalen.

Zo lees je het ook in Handelingen 19, toen in Efeze de heidenen twee uren lang achter elkaar riepen: 'Groot is de Diana der Efeziërs! Groot is de Diana der Efeziërs! Groot is de Diana der Efeziërs!' Zo brachten ze zichzelf in trance. Door voortdurend dezelfde woorden te roepen.

Zo gebeurt dat vandaag de dag ook in voetbalstadions. Je hoort daar duizenden mensen in spreekkoren de namen van de voetballers scanderen en de clublieders zingen. Dat is precies dezelfde sfeer. En met het nodige bier op worden ze begeesterd en beneveld.

Net zoals dat gebeurt op dancefestivals. Waar de snelle beat in oneindige herhalingen wordt uitgegoten over de mensen-massa, waarvan velen onder invloed zijn van de ecstacypillen en high zijn van de partydrugs.

En iets dergelijks zie je ook op de Karmel. Steeds weer diezelfde roep: 'O baäl antwoord ons, o baäl antwoord ons! O baäl antwoord ons! O baäl antwoord ons!' Drie uren lang!

Maar dat soort religie brengt ons geen nut. Het geroep van de baälprofeeten werd op den duur hysterisch. Want ze riepen niet alleen maar ze sprongen tegen het altaar en ze maakten allerlei bewegingen om op die manier de aandacht van baäl te trekken. En dan lezen we: 'Maar er was geen stem en geen antwoord.'

Want de belijdenis van Augustinus is nog steeds waar: 'Groot zijt Gij, Heere en zeer te prijzen (...) Gij hebt ons gemaakt naar U. En rusteloos blijft ons hart, tot het zijn rust vindt in U.' Dat is de ware religie.

DS. M.A. KEMPENEERS
WWW.BEWAARHETPAND.NL

Ziek van de kerk?

Ziek van de kerk?

Het is niet zonder reden dat ik een boek van ds. J. Belder al een paar keer heb uitgeleend. De titel van zijn boek? *"Ziek van de kerk? Een persoonlijk verhaal over burn-out en depressie."* Volgens de achterkant van dit in 2009 verschenen boek is *"Ziek van de kerk?"* het persoonlijke verhaal van een predikant die na een periode van aanhoudende stress een burn-out krijgt en daarna wegzinkt in een langdurige depressie. De aanleiding daarvoor was het energieverblindende fusieproces, waarbij drie kerken in 2003 werden samengesmeed tot één: de Protestantse Kerk Nederland. Als predikant in de voormalige Nederlandse Hervormde Kerk raakte hij, als zovelen, ongewild betrokken in dat proces. Zoals hijzelf schrijft: *"Er ontstond een felle 'theologenoorlog', die tot een droeve scheiding der geesten leidde. Uiteindelijk betaalde de orthodoxie het gelag van Samen op Weg."*

Deze kerkfusie veroorzaakte onnoemelijk veel pijn. Kerkelijke gemeenten braken stuk. Familie- verhoudingen stonden onder druk. Mensen werden innerlijk verscheurd. Velen kwamen voor een onmogelijk dilemma te staan. Op openhartige wijze gaat ds. Belder in zijn boek in op de psychische gevolgen van de kerkelijke twisten voor hemzelf en voor medegelovigen. Een dreigende scheuring in de Dordtse gemeente knakte zijn veerkracht. In de herfst van 2006 werd hij definitief afgekeurd om als 'emeritus' door het leven te gaan. *"Het gaf exact weer zoals ik me voelde: niet oudgediende, maar uitgediende. Sterker nog: ik beleefde mezelf als een uitgeworpene. Als een afgedankte dominee."*

Duivels

Het is bijna niet mogelijk om niet veelvuldig uit zijn boek te citeren. Het is bijzonder te lezen hoe open en kwetsbaar hij zich opstelt en in zijn hart laat kijken. Dat is gelijk één van de redenen waarom ik dit boek heb uitgeleend. Maar een belangrijker reden is de hoop dat velen meer worden overtuigd van het duivelse karakter van allerlei kerkelijke conflicten. Zoals ds. Belder het in zijn inleiding kernachtig heeft verwoord:

"Dat ook de kerk je gezondheid kan ondermijnen, vooral in psychisch opzicht, klinkt bijna blasfemisch. Is zij in deze wrede en rusteloze wereld niet bij uitstek de plaats om op adem te komen? Zo zou het moeten zijn. Maar wie kerk zegt, zegt mensen. En waar mensen samenkomen, liggen spanningen op de loer, wachtend op het meest geschikte moment om toe te slaan. Ik ben ervan overtuigd dat de duivel als de grote tegenspeler van God, niet alleen onheilig vuur in de kerk werpt, maar ook allerlei onheilige vuurtjes aanwakkert, opdat de gemeente door twist en tweedracht zichzelf verteren zou."

Het boek is naar eigen zeggen primair bedoeld voor intern gebruik. Want met zo'n openhartig inkijkje loop je minimaal één gevaar (1). Daartegenover staan twee redenen waarom ds. Belder toch heeft doorgezet (2 en 3). En daarbij heeft hij nog een overkoepelende opmerking (4). Vier punten die het ook vandaag meer dan waard zijn om voor ogen te houden.

Zuur

Allereerst het gevaar (1). Ds. Belder uit zijn vrees dat mensen die kritisch staan tegenover kerk en geloof bevestigd worden in hun overtuiging dat kerkmensen kennelijk weinig beters weten dan elkaar het leven zuur te maken. Dit gevaar is helaas reëel. Welke jongeren -en ouderen- worden aangetrokken tot een leven met de HEERE als ze mer-

ken dat de kerk met zichzelf overhoop ligt? Welke kinderen zullen warm worden van het christelijke geloof als ze thuis aan tafel horen hoe negatief hun ouders zijn over het reilen en zeilen van de gemeente? Moet alles wat op kerkelijke vergaderingen wordt besloten op social media uitspreken worden bediscussieerd?

Waarom dan toch zo'n boek ondanks de aarzeling om zichzelf zo te kijk te zetten en de kerk op deze wijze voor het voetlicht te

brengen, terwijl die zich niet van haar beste kant laat zien? Als spiegel (2) hoe kerkmensen elkaar 'op de zenuwen kunnen werken'. Omdat er voorvallen plaatsvinden die mensen ziek maken. En wat zou het dan een zegen zijn als die spiegel mag bijdragen tot een stuk bezinning, om voortaan op (nog) meer God aangename wijze met elkaar om te gaan.

Is zo'n spiegel inderdaad niet nodig in onze tijd waarin de hermeneutische scheur die er door onze kerken loopt steeds diepere en bredere sporen trekt? En waar er ook op lokaal niveau zo gemakkelijk allerlei barsten en breuken ontstaan, die sneller worden verergerd dan verkleind?

Zo hoopt ds. Belder met dit boek juist ook mensen te beïnvloeden (3). Gedeelte smart is immers halve smart. En het blijkt ook uit zijn boek dat burn-out en depressie, of welke ziekte dan ook niet het laatste woord hebben. Dat heeft God alleen. En Hij maakt alles nieuw.

En daarvan spreekt ook zijn laatste opmerking (4): ondanks alles vindt er overweldigend veel moois in de kerk(en) plaats. En dat is vandaag ook nog zo. Maar dan moet je niet blijven staren naar wat er allemaal misgaat.

Is zo'n spiegel inderdaad niet nodig in onze tijd waarin de hermeneutische scheur steeds diepere en bredere sporen trekt?

DS. W.L. VAN DER STAAIJ

Plichten (8) *Ambrosius*

De rechtmatigheid van de plichten

Uit liefde willen Gods kinderen leven zoals de Heere dat van hen vraagt. Wie Christus liefheeft, bewaart Zijn geboden. De Heere eist een godzalige, christelijke levenswandel. Gods kinderen dienen ijverig te zijn in goede werken.

De ongenoegzaamheid van de plichten

Alle goede werken zijn een ongenoegzame vergelding voor de verlossing van de ziel. Wie alles heeft gedaan is nog maar een onnutte dienstknecht (Lukas 17:10). Alle plichten van een mens zijn enigermate met zonde vermengd. Al onze gerechtigheden zijn een wegwerpelijk kleed (Jes. 64:6).

De genezing van de plichten

Christus geneest onze plichten. Christus brengt de persoon van Gods kinderen en hun plichten bij de Vader. Ambrosius gebruikt een mooi beeld. Een klein kind plukt een boeket bloemen voor zijn vader, maar het plukt bloemen en onkruid. Moeder haalt het onkruid eruit en het kind geeft het boeket aan vader. Onze plichten zijn onrein, bloemen en onkruid tegelijk. Christus haalt het onkruid eruit en biedt de Vader alleen bloemen aan. Er zijn veel tekortkomingen in de plichten van Gods kinderen, maar Christus reinigt die plichten. Als er vuur op het offer neerdaalde was dat een teken dat God het offer aanvaard had. Als de Heere tijdens een plicht inwendig en geestelijk vuur op uw hart laat vallen, is dat een teken dat uw plicht door Jezus Christus is aanvaard. Het hart wordt verwarmd of zaligmakend aangedaan.

Niet rusten op plichten

Luther zei: 'Wacht u niet alleen voor uw zonden, maar ook voor uw goede plichten.' Door grove zonden, maar ook door te vertrouwen op eigen plichten laat je Christus buiten je ziel. Vertrouw niet op berouw, droefheid, tranen en vasten. Augustinus zei: 'Berouw verdoemt meer mensen dan zonde.' Daar bedoelde hij mee dat veel mensen op hun berouw rusten en daardoor omkomen. Het is een teken dat iemand op zijn plichten rust als het hem nog nooit moeilijk is gevallen van zijn plichten los te komen. Een tweede teken hiervan is dat iemand het nakomen van zijn plichten heel veel waarde toekent. Gods kinderen zien veel gebreken in het nakomen van hun plichten. Een teken van rusten op plichten is ook dat u nooit de armoede, de leegte van die plichten hebt gevoeld. Een volgend teken is: niet verlangen naar de vereniging met Jezus Christus. Als iemand denkt dat hij zalig zal worden omdat hij bidt,

hoort, bedroefd is over de zonde en zijn leven reformeert, rust hij daarop. Maar hij zal niet zalig worden.

Gebruik en doel van de plichten

Als je niet zalig kunt worden door het verrichten van plichten, waarom moeten zij dan toch gedaan worden? Uit gehoorzaamheid aan Gods wil. Om God te verheerlijken. Plichten brengen bij Christus en zijn bewijzen dat de Heere en Zijn barmhartigheid uw deel zijn. Plichten zijn middelen om zegeningen te verkrijgen. Plichten dienen als vertroosting. Door plichten ontvangen anderen iets goeds en krijgen anderen stof God te verheerlijken. "Wij behoren zo te wandelen dat anderen de in ons wonende Christus liefhebben." Wandel zo dat anderen voor Christus gewonnen worden. De plichten brengen tot de Zaligmaker. Beluister een preek om u tot de Heere Jezus te brengen. Wie geen plichten waarneemt zal zeker verloren gaan. De verheerlijking en verhoging van Jezus Christus is ook doel van de plichten. Huichelaars zoeken eigen eer, maar Gods kinderen zoeken de eer van Christus.

Het vermogen plichten te doen

Misschien werpt u tegen dat u van nature dood bent en geen plichten kunt verrichten. Het is waar dat alles van God moet komen en dat u van nature dood bent. Maar als u wedergeboren bent, leeft u. Bij Gods kinderen is Gods beeld hersteld en is er vermogen om te doen wat God eist. Gods kinderen zijn ranken die vrucht dragen, zij hebben een beginsel van geestelijk leven door God gewerkt. De Heere maakt werkzaam en levendig waar genade gegeven is. Denk aan Hooglied 1:4 'Trek mij, wij zullen u nalopen.' Als je aan een dode trekt, gaat die niet nalopen. Een levende wel. Onder het verrichten van plichten zal Gods zegen ondervonden worden. "Luie bedelaars moeten met de zweep krijgen."

Vermaak in de plichten

Gods kinderen vermaken zich in Gods geboden en inzettingen. In de plichten krijgen ze het aangezicht Gods in Christus te zien en hebben ze omgang en gemeenschap met God. Ambrosius noemt de plichten bruggen om tot God te gaan. Prediking bijwonen is luisteren naar een Vriend. Bidden is spreken tot een Vriend. Lezen is een brief van een Vriend lezen. "God in de plichten te vinden is de hoogste vergelding." Een goddeloze heeft geen vermaak in plichten. Zij missen Gods Geest. Door de zonde wordt Gods tegenwoordigheid soms niet ervaren.

Vereisten in de plichten

Velen verstaan onder de plichten niets anders dan uiterlijke zaken. Maar het gaat om het innerlijk. De plichten moeten *van* God zijn, door God bevolen, naar Gods wil. Ook moeten de plichten *door* God zijn. De Geest van God wekt het wedergeboren deel op tot het doen van onze plichten. De Geest maakt het gebed warm en vurig. Dat is heel anders dan een formeel, oppervlakkig gebed uit gewoonte. Christus maakt de onvolmaakte plichten door Zijn voorbidding aangenaam voor God. De plichten moeten ook *tot* God zijn: Zijn Naam wordt verheerlijkt als Gods kinderen hun plichten verrichten en Zijn Naam wordt gelasterd als dat niet zo is.

Verskillende soorten plichten

Er zijn plichten tegenover God: liefde, vrees, eer en gehoorzaamheid. Er zijn ook plichten tegenover de naaste: voorkomendheid en milddadigheid. Er zijn ook plichten tegenover zichzelf: het verstand onderwijzen, de wil breiden en de gevoelens matigen. De plichten kunnen ook op een andere manier ingedeeld worden. Veel over Christus en Zijn liefde denken en peinen. Veel spreken over Christus en Hem aan anderen aanprijzen. De bruid zegt van haar Bruidegom: 'Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk.' Veel in het gezelschap van Christus zijn door veel bezig te zijn in Zijn Woord, in het gebed, in de sacramenten, in christelijke gemeenschap, in meditatie, in onderzoek van ons hart en in Zijn voorzienigheden van barmhartigheid en beproeving. Veel voor Christus doen uit liefde: Zijn geboden bewaren die niet zwaar zijn. Alle kwaad voor Christus lijden en verdragen. Denk aan Paulus die niet alleen bereid was gebonden te worden te Jeruzalem, maar ook te sterven omwille van Christus. Ambrosius deelt de plichten als volgt in: 1. Plichten van de eerste soort zoals waakzaamheid. 2. Plichten van de tweede soort: voor de binnenkamer, voor in huis en voor in het openbaar. Er zijn ook plichten voor alle drie: in de binnenkamer, in huis en in het openbaar. Ambrosius noemt ook buitengewone plichten: vasten en feestvieren.

Waakzaamheid

Waakzaamheid tegen de zonde

We lezen in Spreuken 3:24 'Behoed uw hart boven al wat te bewaren is.' Waakzaamheid moet er altijd zijn. We moeten waken tegen de zonde en waken over ons hart, onze tong en onze daden. We moeten alle gelegenheden tot kwaad vermijden. "Wees niet alleen bevreesd voor het vuur en de vlam, maar ook voor de rook van de zonde." Het is gevaarlijk om in de buurt van een draaikolk te komen. We moeten steeds weerstand bieden tegen verzoeken. Denk aan Jozef die dagelijks verzocht werd door de vrouw van Potifar. "Geen mens of duivel kan u dwingen om te zondigen, tenzij u het zelf wilt." De zonde moet gehaat worden. Zie daartoe op de gekruisigde Christus.

Waakzaamheid tegen bijzondere zonden

Ambrosius schrijft over Delila- zonden, zonden die overheersen in de ziel, boezemzonden. Bid om te mogen strijden tegen die zonden. Als wraakzucht uw boezemzonde is dan moet u niet alleen nalaten uzelf te wreken, maar dan dient u ook te bidden voor degene die u beledigt. Neem u voor in de toekomst uw boezemzonde te laten. Geloof ook de beloften van vergeving door het bloed van Christus.

Waakzaamheid over ons hart

We moeten waken over onze ogen en gedachten. Bestrijd gedachten die tot zonde trekken. Bestrijd lichtvaardige, onnuttige of ijdele gedachten. Denk niet met vermaak aan vroegere zonden. Koester goede gedachten. Innerlijke reinheid is heel belangrijk. Denk aan Gods heiligheid, alomtegenwoordigheid en alwetendheid. Hef uw hart naar de hemel op. Overdenk de hemelse heerlijkheid. Denk veel aan Jezus Christus. Overdenk het wonder van de verlossing en het Evangelie.

Waakzaamheid over onze tong

De tong moet gebruikt worden tot bestraffing, direct of op een later tijdstip, persoonlijk of in het algemeen, vriendelijk of indien nodig streng. De tong dient gebruikt te worden voor hemelse gesprekken. Stap van wereldse zaken zo mogelijk over op geestelijke zaken. Lieg, zweer en vloek niet. Doe niet mee aan lastering, achterklap, valse beschuldiging of kritiek. Werp ook geen paarden voor de zwijnen, voor hardnekkige vijanden.

Waakzaamheid over onze daden

Ambrosius schrijft eerst over natuurlijke daden. Er kan sprake zijn van een buitensporig, zondig vermaak in de dingen die op zichzelf niet zondig zijn: eten, drinken, slapen, bezoeken afleggen en ontspanning zoeken. Vervolgens schrijft Ambrosius over burgerlijke daden zoals afspraken, contracten, handel en zakendoen. Behandel anderen zoals u zelf behandeld wilt worden. Probeer niet door goddeloze middelen iets te bemachtigen. De Heere ziet immers alles. Wordt niet verzot op de wereld en laat die wereld je niet in beslag nemen. Denk veel aan de heerlijkheid die komen gaat. Tenslotte schrijft Ambrosius over godsdienstige daden: mediteren, horen, lezen, vasten, bidden en aalmoezen geven. Overdenk de beloften van genade en sterkte. Schud zonde, toorn en wantrouwen van u af voordat u gaat bidden. Overdenk wie God is, dat u een zondaar bent en dat God barmhartig is. Sla tijdens het gebed de godslasterlijke inwerpingen van de satan van u af. Smeek om vergeving en een rein hart. Pas na het gebed ervoor op dat u gaat rusten op uw verrichte plicht. Jaag en streef de dingen na waar u om gebeden hebt.

DS. A. VAN HETEREN

Het Bijbelboek Ruth

Drie vrouwen op weg naar Bethlehem (2) – De kus van Orpa

14a Toen hieven zij haar stem op en weenden wederom; en Orpa kuste haar schoonmoeder...

Terug naar de goden van Moab

Ergens tussen Moab en Bethlehem zien we hen staan: drie vrouwen. De al oudere, door het leven getekende Naómi. En haar twee schoondochters, Orpa en Ruth. De vorige keer hebben we een begin gemaakt met het luisteren naar wat Naómi bij die gelegenheid zei.

We hebben toen de nadruk gelegd op drie positieve elementen in haar woorden. Zo sprak er uit Naómi's woorden zelfverloochenende liefde: Naómi gunde haar schoondochters, die ze zo teer aansprak met 'mijn dochters', een nieuw huwelijk. Ook noemde Naómi met vrijmoedigheid de Naam van de HEERE. En nog een derde trek: uit haar woorden bleek ook dat ze oog had gekregen voor de voorzienige leiding van de HEERE in haar leven.

Toch, als we nadenken over wat Naómi eigenlijk gezegd heeft, kunnen we over haar woorden niet alleen maar positief zijn. Want Naómi stuurt haar schoondochters wel terug naar Moab – een goddeloos volk. Straks, als Orpa al is teruggekeerd, zal ze tegen Ruth zeggen: 'Zie, uw zwagerin is wedergekeerd tot haar volk en tot haar goden; keer gij ook weder, uw zwagerin na' (vers 15). Naomi stuurt haar schoondochters terug naar een land waar de HEERE niet gediend wordt. Ze stuurt hen ten diepste terug naar de goden van Moab.

Beproeven

Daarom is het ook wel te begrijpen, dat er verschillende uitleggers zijn die zeggen: Naómi is hier van haar plaats. Ze mocht haar schoondochters helemaal niet terugsturen. Of is er toch nog iets anders aan de hand? Wil Naómi met haar woorden haar schoondochters beproeven? De kanttekeningen bij vers 16 lijken in die richting te wijzen.

Als we ook voor dát element oog hebben, ontstaat het volgende beeld: Juist als Naómi aankomt bij de grens van Moab en Israël, beseft ze het: Het zal in het leven van haar schoondochters moeten komen tot een hartelijke keus. En met een schijnbaar tegengesteld advies stelt ze Orpa en Ruth voor die keus. Ze wijst hen erop: Als jullie meegaan naar Bethlehem, zullen jullie niet alleen Moab moeten achterlaten. Maar ook alles wat bij Moab hoort. Jullie ouders. De goden van Moab.

Stelt Gods Woord ons niet altijd weer voor de keus? Zeker, we kunnen over die keus ook op een onbijbels-onevenwichtige of zelf remonstrantse wijze spreken. In alle eerlijkheid: ik vrees dat men op sommige avonden van 'jij daar' en in bepaalde video's van 'geloofstoerusting' niet aan een dergelijk gevaar ontkomt. Het is mijn diepe overtuiging dat met een onbijbels-onevenwichtige benadering onze jonge mensen niet echt geholpen zijn.

ABC van het geloof

Maar laten we tegelijk niet uit het oog verliezen, dat er in Gods Woord ook wél over een keuze gesproken wordt. Als ik onze ambtsdragers en ook onze jongere en oudere lezers op dit punt een leestip mag geven: In het prachtige boek 'ABC van het geloof' van ds. Alexander Comrie staat een leerzaam hoofdstukje over 'kiezen'. Ik moet de verleiding weerstaan om hier uitvoerig te citeren. Maar schaft u het boekje aan, lees het en doe het cadeau aan jongeren in uw omgeving!

In vers 14 wordt ons de reactie van Orpa beschreven. In gedachten zien we het voor ons. Ze huult. En terwijl de tranen over haar wangen stromen, slaat ze nog eenmaal haar armen om haar schoonmoeder. Ze kust haar. En dan draait ze zich om en keert terug. Misschien heeft ze nog wel vaak omgekeken. Maar ze keert terug naar Moab. Ze keert terug naar de goden van Moab.

Geef Mij uw hart!

Orpa staat in Gods Woord vermeld als een dringende waarschuwing. Als een bewijs dat ons hart door God tot God bekeerd moet worden. Je kunt niet twee heren willen dienen. Je kunt niet de Heere willen dienen, en de zonde aan de hand houden. In welke vorm ook. De Heere vraagt bekering. U kunt ook niet een net kerkmens zijn en voor de vorm meedoen, terwijl uw hart verre van Hem blijft. De Heere zegt: 'Mijn zoon, mijn dochter, geef Mij uw hart'. U zult Orpa toch niet zijn? Orpa die hield van haar godvrezende schoonmoeder. Die het eerder gezegd had, dat ze met haar schoonmoeder zou meegaan. Die leek te blijven bij haar keus. Die gehuild had. Maar toen het er op aankwam, gaf ze Naómi een afscheidskus. Dieper: toen gaf ze de God van Israël een afscheidskus. En ze keerde zich om.

DS. A.J.T. RUIS

Het einde van de discipelen (2)

De vorige keer hebben we iets gezegd over Jakobus, Judas Iskarioth, de andere Judas, Simon Zelotes, nog een Jakobus en Levi. Nu iets over het einde van Andreas, Nathanael, Thomas, Filippus en Petrus. Het is verleidelijk om iets van hun leven te zeggen, maar de vraag was of er iets bekend is over hun levenseinde.

Welnu, eerst Andreas. Hij was een broer van Petrus, maar werd eerder door de Heere geroepen dan Petrus. Zie Johannes 1 vers 41. Uit alle verhalen die over hem bekend zijn en waarvan niet zo veel zeker is, weten we wel dat de Kerk deze apostel als een grote in Gods Koninkrijk heeft gezien. Er is een verhaal dat hij naar een plaats van menseneters is getrokken op bevel van Christus om daar zijn collega Mattheus te bevrijden die daar opgesloten zat. Mattheus wordt bevrijd en hoewel de streek getroffen wordt door een overstroming komen velen in die streek tot geloof en bekering. Uiteindelijk is hij de marteldood aan het kruis gestorven. Het zogenaamde x-vormige Andreaskruis is naar hem genoemd, als symbool van trouw tot in de dood.

Dan Nathanael, ook wel Bartholomeus genoemd. De man die eerst sceptisch zei: Kan uit Nazareth iets goeds zijn? Al was hij na Jezus' opstanding getuige van de wonderbare visvangst, Johannes 21, toch zegt men dat hij een tuinman was en groenten verbouwde. Hij is ook de wijde wereld ingegaan en heeft gewerkt in Klein-Azie, Afrika, oasen in de woestijnen en Perzie. Ook hij is aan het kruis geslagen en daarna nog eens levend gevild, afschuwelijk. Ook hij hoort bij de zielen onder het altaar die om Gods recht roepen. De zogenaamde Bartholomeus dag, 24 augustus 1572, luidde een grootscheepse moordpartij onder de hugenoten in, een afschuwelijk drama.

Verder Thomas. Zijn griekse naam Didymus, zegt ons dat hij er een van een tweeling was. Hij is als een trouwe verkondiger van het evangelie uiteindelijk in het grote India terecht gekomen. Daar heeft hij, net als de andere apostelen zegen op zijn werk gezien, maar ook de haat jegens het evangelie. In het jaar 72 na Christus is hij in de plaats Chennai overleden. Of hij de marteldood is gestorven weten wij niet. Dat hij nu bij de Heere is weten we wel.

Vervolgens Filippus. Het evangelie naar Johannes noemt hem verschillende keren, zodat we wel het een en ander van hem weten. Maar wat weten we van zijn levenseinde? De traditie heeft de apostel Filippus en de latere diaken Filippus, bekend om zijn ontmoeting met de moorman, Handelingen 8, wel eens door elkaar gehaald. Misschien

omdat ze wel beiden in Klein-Azie hebben gewerkt. Van zijn einde weten we haast met zekerheid dat het in de stad Hierapolis is geweest, in het noorden van het huidige Turkije. Ook hij is ver van huis geweest om het Evangelie van Jezus Christus en Dien gekruisigd te prediken. Maar hij is dan ook ver van huis gestorven, de marteldood nog wel. Ze hebben Christus gehaat en ook Zijn apostelen. Maar nu is ook Filippus Thuis.

En dan Petrus. Van zijn leven en omgaan met de Heere en Zijn discipelen, alsmede van zijn leiderschap in de vroege, christelijke gemeente, weten we behoorlijk veel. Aan de zee van Tiberias heeft de Heiland tegen hem iets gezegd over zijn levenseinde: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, toen jij jonger waart gorde jij uzelf en wandelde alwaar jij wilde, Maar wanneer jij oud zult geworden zijn, zult jij de handen uitstrekken en een ander zal u gorden en u brengen waar jij niet wilt, Johannes 21 vers 18. De Bijbel maakt ons duidelijk dat deze woorden iets zeggen over de wijze van zijn sterven, namelijk de marteldood, maar dat die dood tot verheerlijking van God zou zijn. Petrus komt er in zijn laatste zendbrief op terug, 1 Petrus 1 vers 14. De traditie vermeldt dat hij vanwege de vervolging eerst Rome ontvlucht is, maar dat de Heere Jezus hem weer terug zond. Ook hij is aan het kruis gestorven, naar men zegt met het hoofd naar beneden. Of het waar is kan niemand bevestigen, maar het zou wel typisch iets voor deze man zijn. Als Christus gekruisigd te worden zou hij te veel eer gevonden hebben, vandaar. Hoe het zij, de Romeinen hebben ook deze trouwe discipel van Christus gekruisigd. Hij heeft de voetstappen van Christus gevolgd. Tot in de dood. Ja, tot na de dood. En mocht ook hij uit genade de zaligheid verwerven, die hij niet aan zijn kruis, maar die Christus aan Zijn kruis op Golgotha ook voor hem had verworven.

En ja, dan hebben we nog Johannes. Daar kom ik later nog eens op terug. Om twee redenen. Van zijn laatste jaren is meer bekend dan van de andere discipelen. Maar we moeten nodig verder met de andere binnen gekomen vragen. Hartelijk dank voor de reacties op de aankondiging van deze vraag: kunnen wij ook zondigen in de slaap? Daar hopen we een volgende keer op in te gaan. Voor nu, een hartelijke groet van

DS. K. HOEFNAGEL

Charles Hodge. Rechtvaardigheid uit God (8)

De joden richten hun eigen gerechtigheid op. Zij willen zich niet aan de rechtvaardigheid Gods onderwerpen. De joden wilden de rechtvaardigheid waarin God had voorzien niet aannemen, maar zij probeerden door werken hun eigen gerechtigheid op te richten. Paulus vertrouwde door genade niet meer op zijn eigen gerechtigheid, maar op de rechtvaardigheid die uit God is en ontvangen wordt door het geloof. Gods kinderen worden gerechtvaardigd door wat Christus voor hen gedaan heeft. Christus is hun rechtvaardigheid.

Beleving

Hierover schrijft Hodge het volgende: “Wanneer de ziel belast is met een besef van zonde, wanneer zij ziet hoe redelijk en heilig de wet is, die volkomen gehoorzaamheid eist en die bij overtreding met de doodstraf dreigt, wanneer zij de absolute onmogelijkheid voelt om ooit aan deze rechtvaardige eisen te voldoen door haar eigen gehoorzaamheid en lijden – dan wordt de openbaring van Jezus Christus als onze rechtvaardigheid de wijsheid en kracht Gods tot zaligheid. In onszelf ontberen wij alle rechtvaardigheid, maar wij hebben onze rechtvaardigheid in Hem. Wat wij niet konden doen, heeft Hij voor ons gedaan. Daarom is de rechtvaardigheid, op grond waarvan het vonnis van rechtvaardiging wordt uitgesproken over de gelovige zondaar niet van hemzelf, maar van Jezus Christus.”

Gods volmaaktheden

In schepping en verlossing gaat het om de verheerlijking van Gods volmaaktheden. De dood van Christus is het gevolg van de liefde van God. Het is niet zo dat die liefde van God verworven is door de dood van Christus. Uit liefde heeft God Zijn Zoon gezonden tot een Verzoening van al de zonden der Zijnen. God betoont een wonderbare liefde aan zondaars. Niemand verdient die liefde of is die liefde waardig. Het is uit genade en niet uit de werken. Het verlossingsplan heeft zijn oorsprong in de onverdiende barmhartigheid van God. De Heere komt alle roem van de zaligheid toe. Zalig worden is voor Jood en heiden alleen genade. Deze leer verhoogt God en vernedert de mens. “Alleen een absoluut vrije genade kan geschikt zijn voor een ziel die zich ervan bewust is dat zij alles verbeurd heeft.”

Vergeving

Gods vergevende barmhartigheid is louter genade. De ziel die dit beleeft houdt op met haar wettische streven, zij houdt er mee op zichzelf waardig te maken of een rechtvaardigheid uit te werken waarmee zij voor God kan bestaan. Zij is er tevreden mee om als onwaardig in zichzelf

aangenomen te worden. De rechtvaardigheid die zij ontvangt draagt de goedkeuring van God weg. “Vrede is daarom niet het gevolg van de zekerheid van vergeving alleen, maar van een vergeving die is gebaseerd op het rechtvaardige karakter van God die de wet groot en eerbiedwaardig maakt en die aan Gods recht voldoet en tegelijk de oneindige rijkdommen van goddelijke tederheid en liefde laat zien. Tegen een dergelijke methode van vergeving kan de ziel geen bezwaren hebben.” Vergeving is niet in strijd met het recht van God. Christus heeft immers aan het recht voldaan. In het kruis van Christus worden recht en liefde duidelijk geopenbaard.

Werken

Gods kinderen hoeven geen werken te verrichten om gerechtvaardigd te worden. Gods kinderen doen goede werken uit dankbaarheid en uit liefde. De wet wordt door het geloof niet te niet gedaan (Rom. 3:31). Wie deel krijgt aan de verlossing die door Christus is verworven, krijgt ook deel aan Zijn Geest. Gods kinderen delen niet alleen in de vergeving der zonden, zij ontvangen ook de Heilige Geest. Allen die tot Christus komen en op Hem vertrouwen krijgen deel aan de werking van de Heilige Geest. We lezen in Johannes 15:4 en 5 ‘Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, zo zij niet in den wijnstok blijft, alzo ook gij niet, zo gij in Mij niet blijft. Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht.’

Alle aanneming waardig

“De Evangeliemethode van zaligmaking is daarom alle aanneming waardig. Zij onthult Gods volmaaktheden in het helderste en meest aangrijpende licht en ze is in alle opzichten aangepast aan de aard en behoeften van de mensen. Zij plaatst ons in onze ware positie als niets verdienende zondaars en verzekert ons van vergeving, vrede in het geweten en heiligheid van ons leven. Zij is de wijsheid en de kracht Gods tot zaligheid.” De verwerping van deze leer noemt Hodge de belangrijkste grond tot veroordeling van degenen die verloren gaan onder de klanken van het Evangelie. Dan geldt Johannes 3:18 ‘Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alrede veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam van den eniggeboren Zoon Gods.’

DS. A. VAN HETEREN

Vergeving! John Owen en zijn uitleg over Psalm 130 | Jeroen Kriekaard

Paperback, 117 blz., € 10,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn. ISBN 978 90 8718 9303.

John Owen was predikant in de 17^e eeuw in Engeland. Owen is geboren in 1616. Zijn vader was predikant in Stadham. In 1643 wordt hij predikant. Hij sterft op 24 augustus 1683. Een dag daarvoor heeft hij een brief aan een goede vriend geschreven. Daarin staat "Ik ga naar Hem, Die mijn ziel heeft liefgehad, of beter gezegd: Die mij heeft liefgehad met een eeuwige liefde; en dat is heel de grond van al mijn troost. De weg die ik gaan moet, is zeer vervelend en vermoeiend door verschillende hevige pijnen met een telkens terugkerende koorts. Ik verlaat het schip van de Kerk tijdens een storm, maar zolang de grote Stuurman aan boord is, is het verlies van een onaanzienlijke roeier van geen betekenis. De belofte blijft van kracht door alles heen: Hij zal u geenszins begeven noch verlaten. Gedenk uw stervende vriend. John Owen."

Owen heeft veel boeken geschreven. Ook een boek over Psalm 130. Spurgeon noemde Owen de 'prins onder de godgeleerden.' Jeroen Kriekaard geeft een samenvatting van dit boek over Psalm 130 in bewoordingen die de jeugd goed kan begrijpen. De auteur schrijft terecht dat zijn samenvatting nooit het echte werk van John Owen kan innemen. Het is bedoeld om na het lezen ervan het eigenlijke werk van Owen ter hand te nemen en te lezen.

Owen schreef zijn boek over Psalm 130 na een ernstige ziekte. Tijdens zijn ziekte heeft de Heere met de woorden 'Bij U is vergeving' geloofszekerheid gegeven. Al zijn zonden waren vergeven door het bloed van Christus. Over Psalm 130:4 heeft Owen 293 bladzijden geschreven. In de dagen van Owen waren er veel mensen die worstelden met de zekerheid van het geloof.

Kriekaard schrijft op blz. 91 en 92 "De meeste van Gods kinderen zien stil uit naar de vervulling van de belofte die de Heere gegeven heeft. Gehoorzaam proberen ze te wandelen in de geboden van de Heere. Steeds zijn zij in gebed te vinden of de Heere de zekerheid in hun harten geven wil. En als de last van de zonden weer zo drukt, de duivel je aanvalt en zegt dat het allemaal niet echt is vanbinnen, wat is er dan een gebed of de Heere wil laten zien dat Hij van je afweet." Laat het lezen van de samenvatting door Kriekaard mogen leiden tot het lezen van het oorspronkelijke boek van Owen waarin onder meer veel onderwijs aangaande de vergeving der zonden in te vinden is.

Schuurtjesvolk. Over een klein dorp, een groot gezin en een schuurkerk | Huib de Vries

Paperback, 173 blz., € 14,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn. ISBN 978 90 8718 9396.

De auteur beschrijft in dit boek het dorpsbestaan en het kerkelijke leven zoals dat werkelijkheid was in zijn jeugd in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw. Hij put uit zijn jeugtherinneringen aan Kinderdijk. Daar groeide hij op in een groot gezin dat was aangesloten bij een schuurkerk. We lezen in het woord vooraf "het dorp als besloten en zichzelf verzorgende gemeenschap is uit de tijd, het grote gezin wordt een zeldzaamheid, de schuurkerken zijn vrijwel verdwenen."

Het gezin De Vries behoorde bij de gereformeerde samenkomen in Alblasterdam. Huib de Vries beschrijft hoe het toeging in de diensten die daar gehouden werden. Iets daarvan wil ik doorgeven.

We lezen op blz. 43 "Achter de kathedraal las Slob de preek. Er waren kerken waar de voorlezer op de preekstoel ging staan, maar dat leek nergens op. Als lezer moest je niet doen of je een dominee was. De nood van de lege kansel moest worden gezien. Dan werd het gemis van een eigen leraar te meer ingeleefd. Verloop en Slob zouden nimmer de preekstoel beklimmen. Het zou bijna heiligschennis zijn." Op zijn vierde jaar ging de auteur voor het eerst mee naar de kerk, op zijn vijfde jaar ging hij al twee keer mee. Het boek laat op sympathieke wijze zien hoe het vroeger was.

Het cruciale onderscheid. Waarom de islam niets met het kruis van Christus te maken heeft | Evert Schut

Paperback, 215 blz., € 18,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn. ISBN 978 90 8718 9341.

De auteur werkte veertig jaar voor 'Open Doors' en bezocht veel islamitische landen. Hij weet dus waarover hij schrijft. In het boek 'Het cruciale onderscheid' worden veel verschillen tussen het christendom en de islam aangegeven. Naast veel verschillen zijn er ook overeenkomsten. In het boek komt ook naar voren dat God en Allah niet hetzelfde

zijn. De islam denkt ook heel anders over de kruisiging dan de Bijbel.

We lezen op blz. 90 "Allah geef namelijk toe dat hij de mensen voor de gek heeft gehouden door de indruk te wekken dat Jezus aan het kruis is gestorven, maar in werkelijkheid zou dit niet zijn gebeurd. Christenen mogen dan wel denken dat Christus gekruisigd is, maar Allah bekent dat hij het zo liet lijken. De kruisiging is door zijn toedoen een schijnvertoning geweest en heeft in het echt nooit plaatsgevonden. Allah is als het ware achterover gaan leunen en heeft toegelaten dat over een periode van 650 jaar na deze schijnvertoning op Golgotha mensen geloofden in de kruisiging en opstanding van Jezus Christus. Daarbij heeft hij geen enkele waarschuwendende vinger opgestoken. Pas toen hij Mohammed met de boodschap van de koran stuurde, waarschuwde hij dat het niet waar was geweest. Allah stelde toen pas orde op zaken voor de wandorde die hij zelf gecreëerd zou hebben met de leugen over de kruisiging. Dit betekent dat Allah heeft bedacht dat het christendom op een volkomen verkeerde veronderstelling is gebaseerd, namelijk de kruisiging van Jezus."

In Soera 4:157 en 158 staat 'maar zij doodden hem niet en zij kruisigden hem niet, maar iemand die voor hen op hem leek.' De profeet Isa zou gewoon naar de hemel zijn gegaan. Volgens de Islam laat de echte God Zich niet kruisigen. Wie zich wil verdiepen in de vele en grote verschillen die er zijn tussen het christendom en de islam kan in dit boekje daar veel over lezen.

Over het christelijke leven. Gedreven door de schoonheid van God. Dane Ortlund | Jonathan Edwards

Paperback, 254 blz., € 21,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn. ISBN 978 90 8718 9358.

Het boek is in het Nederlands vertaald door Jan Zeeman. Het is geschreven door Dane Ortlund die aantoont dat Jonathan Edwards zicht heeft gegeven op de schoonheid van het christelijke leven. Jonathan Edwards stelt de schoonheid van God centraal. Door de Heilige Geest wordt de schoonheid van God gezien. De schoonheid van God wordt vooral gestempeld door Zijn heiligheid. De schoonheid van Gods heiligheid straalt in al Zijn deugden door. Er valt hierbij te denken aan de heilige alomtegenwoordigheid en de heilige alwetendheid. Wedergeboorte is nodig om de eerste glimp van Gods schoonheid op te vangen. Het zien van Gods schoonheid brengt liefde teweeg. De goddelijke schoonheid brengt blijdschap en zachtmoedigheid. De Bijbel spreekt over liefde, blijdschap en vriendelijkheid. Edwards schrijft ook over het gebed, over het leven als een pelgrimsreis, over gehoorzaamheid, over de satan, over de ziel en tenslotte over de hemel. We geven enkele regels weer die we lezen op blz. 59 "Er is geen belangrijker gebeurtenis die in onze wereld plaatsvindt dan

VAN DE REDACTIE

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 6 april 2023. Kopij graag binnen WOENSDAG 22 maart 2023.

Ontmoetingsdag

Zaterdag 15 april 2023 D.V. in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Werkendam. Sprekers: ds. M.A. Kempenaers, ds. J. de Bruin, ds. W.L. van der Staaij en ds. K. Hoefnagel.

Oud-Vossemeer

Kandidaat J. van Limbeek zal D.V. zaterdag 25 maart 2023 bevestigd worden als preikant van Oud-Vossemeer. De dienst begint om 10.30 uur en wordt geleid door de consulent Ds. A.D. Fokkema. De intreDEDienst begint om 14.00 uur. Beide diensten worden gehouden in de Ned. Herv. Kerk, Ring 10, Oud-Vossemeer. Het (tijdelijke) adres van de fam. Van Limbeek is: Machteld van Gelrestraat 62, 4691 HR Tholen. Tel. 06-44223992. Email: famjvanlimbeek@gmail.com. We wensen de fam. Van Limbeek, de kerkenraad en de gemeente van Oud-Vossemeer van harte Gods zegen toe.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341-565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

COLOFON

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand. ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren, ds. K. Hoefnagel en ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 32,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 38,- per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

de wedergeboorte van een onsterfelijke ziel.... De inplanting van geestelijk leven in een ziel die dood is in de zonde, is een gebeurtenis waarvan de gevolgen nooit zullen ophouden. Wanneer men een eikel plant en deze groeit, verwacht men niet de rijpheid en nog minder het einde te zien van de majestueuze eik die zijn takken zal uitbreiden en zijn wortels diep in de aarde zal slaan. Eeuwen van strenge winters kunnen op hem inwerken en hem in beroering brengen, maar hij weerstaat ze allemaal. Maar uiteindelijk moet deze majestueuze eik, met al zijn torenhoge takken, vallen. Bomen sterven met de ouderdom. Maar de planten van genade zullen eeuwig leven. Ze zullen eeuwig bloeien."

Mijn Bijbels ABC van Pasen | Linda Bikker
Gebonden, € 10,50.
Uitgeverij De Banier,
Apeldoorn.
ISBN 978 90 8718 9426.

In dit boekje wordt het Paasevangelie heel eenvoudig verteld en verbeeld, met als leidraad de letters van het alfabet. Linda Bikker schreef de tekst op rijm en maakte de illustraties. Leeftijd: 3-6 jaar.

Wees niet bevreesd, want Ik ben met u, wees niet verschrikt, want Ik ben uw God. Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met Mijn rechterhand, die gerechtigheid werkt (Jesaja 41:10)

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk Urk Eben-Haëzer heeft met droefheid kennis genomen dat de Heere na een periode van afnemende krachten, tot Zich heeft genomen onze geliefde oud ambtsbroeder,

Willem Bakker

In de leeftijd van 80 jaar

Met dankbaarheid gedenken wij dat hij de gemeente met liefde, trouw en toewijding in het ambt van diaken heeft mogen dienen in de periode van 1968-1972 en 1976-1981.

Ons gebed en meeleven gaan in bijzonder uit naar zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen en verdere familie. De HEERE trooste en ondersteune hen allen in dit grote verlies.

Namens de kerkenraad,
Ds. A. van Heteren, preses
J. de Boer, scriba

Urk, 04-03-2023

Werken waar liefde woont

**Maak kennis met
de zorg en kom
speeddaten!**

Voor data, locaties en
aanmelden, zie:

cedrah.nl/speeddate

Ook voor
**zij-instromers
en studenten**

cedrah.nl/omscholing

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

Christelijke hulpverlening met perspectief

KORTE
WACHT-
LIJST!

Stichting Schuilplaats helpt mensen die
vastgelopen zijn op het gebied van:

relatie rouw opvoeding

zelfvertrouwen echtscheiding

burn-out depressie

stichtingschuilplaats.nl

☎ 0318 - 54 78 70

schuilplaats

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar (0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje "Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl